

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Yüksek enflasyona, bitmeyen zamlara, açlık sınırının altındaki ücretle yaşamaya mecbur bırakılan milyonlarca yurttaşımızın içinde bulunduğu yoksulluk-yoksunluk halinin ve hane halkları bakımından gittikçe billurlaşan “geçim krizi”nin kapsamlı biçimde araştırılması, atılacak adımların ve çözüm önerilerinin belirlenmesi amacıyla Anayasa’nın 98’inci TBMM İç Tüzüğü’nün 104’üncü ve 105’inci maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılması için gereğini arz ve talep ederim.

Garo PAYLAN
Diyarbakır Milletvekili

Türkiye’de son beş yıldır git gide derinleşen ekonomik kriz adeta bir “ekonomik buhrana” evrilmiş durumdadır. Enflasyon karşısında günden güne eriyen asgari ücret ve gittikçe daha çok hissedilen hayat pahalılığı dar gelirli milyonlarca yurttaşın beslenme, barınma gibi temel hakların dahi gerçekleştirilemediği koşullar dayatmaktadır. Dizginlenemeyen enflasyon koşullarında her gün yeni bir zamma uyanan hane halkları, ağır bir yoksulluk ve yoksunluk altında adeta yaşam mücadelesi verir hale gelmiştir.

Yurttaşlarımız çarşıya pazara çıkamaz, çocuklarının yeterli beslenemez durumdadır. Rekor oranda zamlanan elektrik, doğalgaz, su ve internet gibi temel tüketim faturaları yurttaşların adeta belini bükmemektedir. Fahiş biçimde artan kiralar nedeniyle, kirasını ödeyemez duruma gelen yurttaşlarımızın durumu bir barınma krizine dönüşmektedir. Nitekim, Urfa’da yaşayan ve sadece 1300 TL engelli maaşı alan Halil ve Ayşe Çalışkan’ın kirasını ödeyemediği için evden çıkarıldığı ve eşyalarıyla birlikte parkta yaşamaya başladığı geçtiğimiz günlerde basına yansımıştır. Kamuoyu hemen her gün kamu vicdanını yaralayan, sosyal adalet duygusunu zedeleyen böylesi haberlere uyanmaktadır.

Türkiye’de enflasyonun geldiği durumun vahameti ortadadır. TÜİK, enflasyonu makyajlı rakamlarla yıllık yüzde 73,5; gıda enflasyonu yüzde 91,63 olarak açıklasa da gerçek

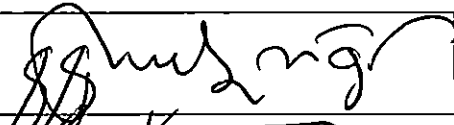
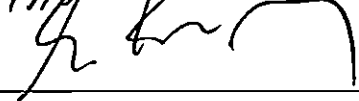
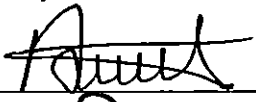
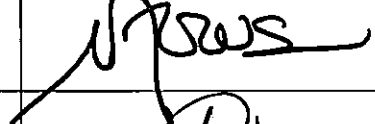
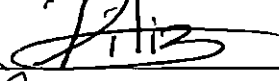
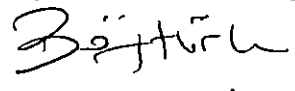
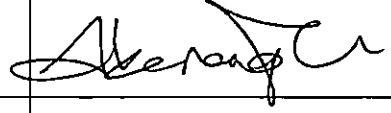
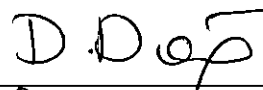
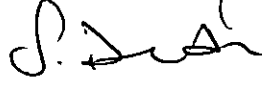
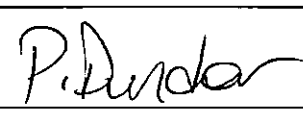
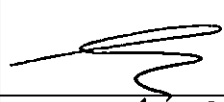
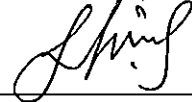
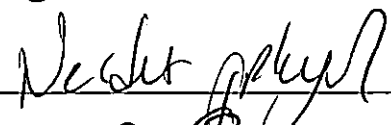
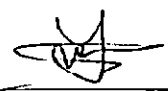
enflasyonun çok daha yüksek olduğu aşıkardır. Halkın enflasyonu yüzde 150'yi çoktan aşmıştır.

Öte yandan Türkiye'de işsizlik yapısal bir sorun halini almış ve asgari ücret temel ücrete dönüşmüştür. DİSK-AR tarafından yapılan hesaplama göre geniş tanımlı işsiz sayısı Nisan 2022'de 8 milyon 107 bin olmuş, geniş tanımlı kadın işsizliği ise yüzde 29,5 olarak gerçekleşmiştir. Milyonlarca yurttaşımız işsiz ve gelirsiz durumdadır. İş bulabilenlerin yarıya yakını ise enflasyon karşısında gün be gün eriyen ve açlık sınırının altında kalan asgari ücrete mahkûm edilmektedir. 4 bin 253 TL olan asgari ücretin alım gücünün daha yılın ilk ayında sıfırlandığı ve açlık sınırının altında kaldığı bilinmektedir. TÜRK-İŞ tarafından yapılan araştırmaya göre Haziran 2022 itibariyle, Türkiye'de açlık sınırı 6 bin 391 TL, yoksulluk sınırı ise 20 bin 818 TL'ye ulaşmıştır. Avrupa Birliği İstatistik Ofisi (Eurostat) verilerine göre, asgari ücretle çalışanların oranında, Avrupa Birliği ülkeleri arasında açık farkla lider durumda olan Türkiye'de emekçilerin yüzde 40'ı yani 10 kişiden en az 4'ü asgari ücretle çalıştırılmaktadır. Dahası Türkiye, 25 ülke arasında çalışanlarına en düşük asgari ücret ödeyen ikinci ülke durumundadır. Milyonlarca çalışana açlık sınırı altındaki asgari ücret dayatılmakta ve emekçiler bir geçim kriziyle baş başa bırakılmaktadır.

Küresel Emeklilik Endeksi 2021 Raporu'na göre 44 ülkeyi kapsayan 'en iyi emeklilik' araştırmasında genel sıralamada sondan 5. olarak 39. sırada yer alan Türkiye'de emeklilerin gelir durumu da ne yazık ki son derece vahimdir: Türkiye'de 2 milyondan fazla emekli, en düşük emekli aylığı olan 2 bin 500 TL ile adeta yaşam mücadelesi vermektedir

Türkiye, Sefalet Endeksi sıralamasında 2020 yılında 41,2 puan ile 156 ülke arasında 21. sırada yer almaktadır. BM Dünya Gıda Programı'nın verilerine göre ise Türkiye'de 5 yaş altı çocukların yüzde 1,7'si 'akut yetersiz beslenme', yüzde 6'sının ise 'kronik yetersiz beslenme' sorunu yaşamaktadır. Var olan bölgesel eşitsizliklerle birlikte düşünüldüğünde, gelir adaletsizliğindeki uçurumun gittikçe artmasının yaşanan ekonomik buhranı hane halkları için katlanılmaz duruma ulaşacağı ortadadır. Makro ekonomik göstergeler, yurttaşlarımızın içine sürüklendiği geçim krizini açıkça ortaya koymaktadır.

Bu bağlamda, yüksek enflasyona, bitmeyen zamlara, açlık sınırı altında ücretle yaşamaya, işsizliğe ve güvencesizliğe mahkum edilen milyonlarca yurttaşımızın içinde bulunduğu yoksulluk- yoksunluk halinin ve hane halkları bakımından gittikçe billurlaşan "geçim krizi"nin kapsamlı biçimde araştırılması, atılacak adımların ve çözüm önerilerinin belirlenmesi adına TBMM sorumluluk almalıdır.

1	MAHMUT TOĞRUL	GAZİANTEP	
2	EROL KATIRCIOĞLU	İSTANBUL	
3	AYŞE SÜRÜCÜ	ŞANLIURFA	
4	MEHMET RUŞTU TIRYAKI	BATMAN	
5	FİLİZ KERESTECİOĞLU	ANKARA	
6	ABDULLAH KOCİ	AZERİ	
8	RIDVAN TURAN	MERSİN	
9	BERDAN ÖZTÜRK	AĞRI	
10	OYA ERSOY	İSTANBUL	
11	ALİ KENANOĞLU	İSTANBUL	
12	DERSİM DAĞ	DİYARBAKIR	
13	SAİT DEDE	HAKKARİ	
14	PERO DUNDAR	MARDİN	
15	SIDIK TAŞ	SİİRT	
16	HÜSEYİN KAÇMAZ	ŞIRNAK	
17	NECDET İPEKYÜZ	BATMAN	
18	MUAZZEZ ORHAN IŞIK	VAN	
19	ZÜLEYHA GÜLÜM	İSTANBUL	
20	TAYİP TEMEL	VAN	